

Lär dig mer om disgen 8, del 36

TEXT: Björn Johansson

BILD: DISGEN 8.2

Kartfragment © Lantmäteriverket

Underlagskartor i Disgen 8.2a

Nu är det ännu enklare att hantera underlagskartor

I nummer 87 av Diskulogen kan du läsa om hur du kan komplettera din karta med digitala, skannade eller inköpta historiska kartbilder från t.ex. Lantmäteriet. Kartor i olika skalor och från olika tider kan kombineras som underlagskartor i olika lager och visas inom valfria zoomintervall. Det du behövde ha för att placera sådana kartbilder var en eller två orter med kända koordinater, t.ex. kyrkor i ortträdet. För hantering av kartor över mindre områden och utan koordinatsatta orter kommer nu ytterligare stöd.

Zooma närmare din hemort

Zoomområdet har utökats så att du nu kan zooma in till en skala på c:a 1:400, d.v.s. 10 meter är ungefär 2,5 cm på skärmen. Nu kan du alltså lägga in en tomtkarta eller översikt av kyrkogård och liknande kartor.

Visa ett kartfönster till

Genom att öppna ett extra kartfönster kan olika ytor eller samma yta med olika

innehåll studeras, t.ex. personernas förflyttningar i två olika släktgrenar eller om man vill jämföra an- och släktgrensutbredning för en och samma person [1]. Kartfönster 2 öppnas med Kartknappen under menyn då Översikt 2 visas eller via menyn *Skapa > Nytt fönster > Karta 2*.

Synkronisera kartfönstren

Det andra kartfönstret kan synkroniseras med det första så att Karta 2 visar samma yta i samma zoomläge som Karta 1. Musmarkörens placering i Karta 1 återges med ett hårkors i Karta 2. Du aktiverar synkroniseringen genom att i lagerpanelens nedre del för Karta 1 markera synkronisering av Läge och markör [1]. Denna egenskap är mycket användbar både vid kartbilds placering och vid jämförelser av olika kartor för samma yta.

Placera med fixpunkter

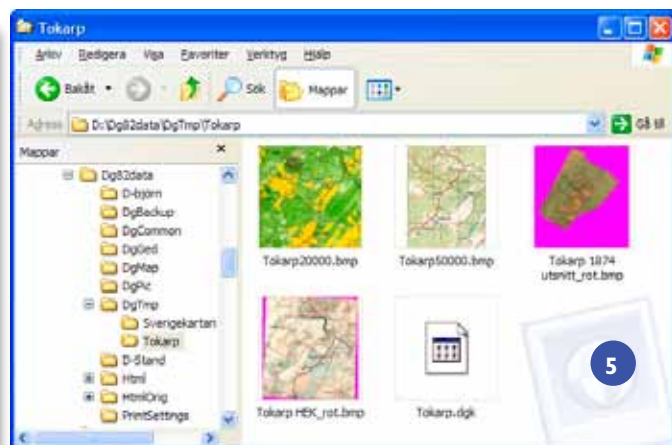
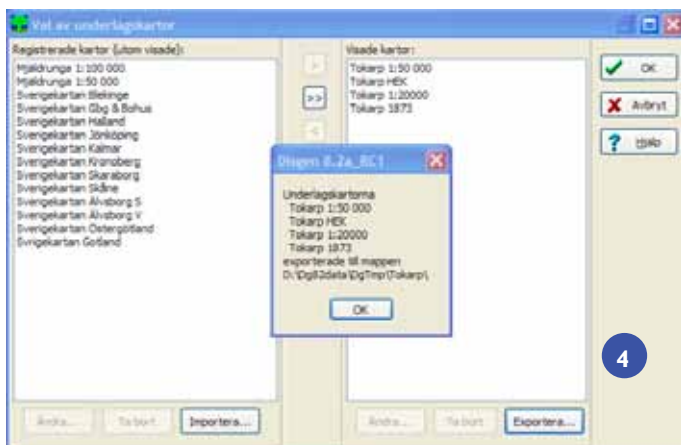
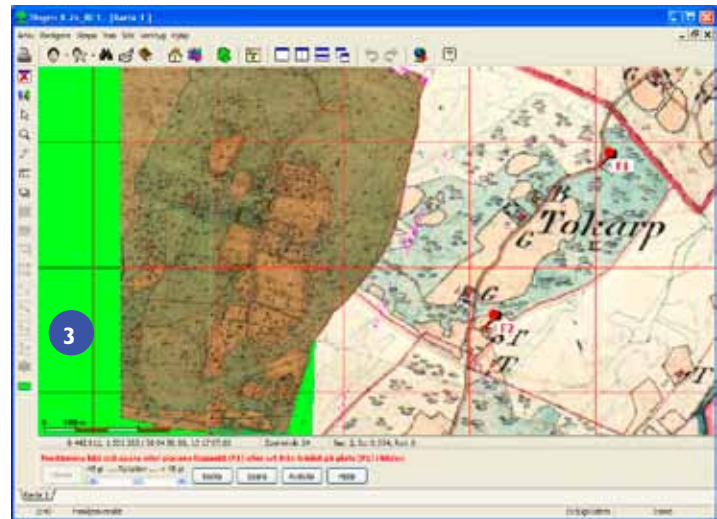
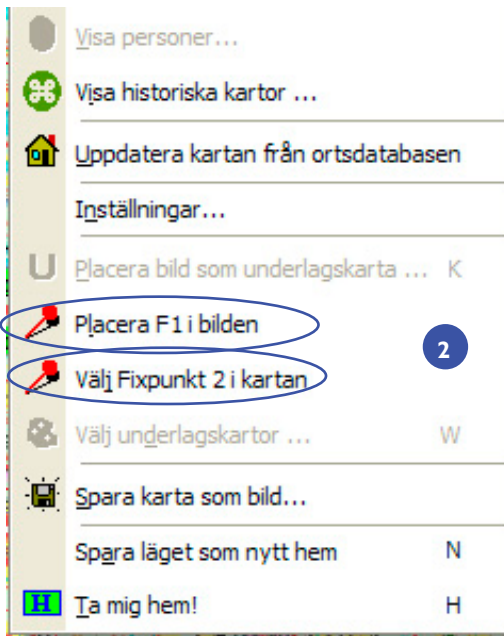
Vid placering av en kartbild kan två valfria tillfälliga fixpunkter placeras i grundkartan som stöd. Detta förutsät-

ter att du redan har en underlagskarta i grundkartan på vilken du kan hitta punkter som motsvarar punkter i din nya kartbild.

Först hämtar du din nya kartbild och placerar den så att du kan jämföra den med underlagskartan på vilken du vill placera bilden. Jämför och identifiera två punkter som har sina motsvarigheter i både underlagskartan och kartbilden.

Peka med musen på den första punkten i underlagskartan och klicka på höger musknapp. Ur den visade menyn väljer du alternativet Välj fixpunkt 1 i kartan. Nu placeras en kartnål med etiketten F1 i din första fixpunkt. Upprepa på samma sätt för Fixpunkt 2 [2]. Om kartbilden skymmer din underliggande underlagskarta trycker du bara på 0-tangenten så släcks din kartbild tillfälligt. Ett tryck till och bilden visas igen.

Nu är det dags att använda fixpunkterna för placeringen av din kartbild. Peka på den första valda punkten i kartbilden, klicka på höger musknapp och välj menyalternativet Placera Fixpunkt 1 i kart-

- Bild 1. Två kartfönster med synkroniseringsmöjlighet.
 Bild 2. Efter klick på höger musknapp syns menyvalen för att välja och placera fixpunkterna.
 Bild 3. Efter placering av fixpunkter flyttas kartbilden så att punkterna i karta och kartbild sammanfaller.
 Bild 4. Dialogen för Export av visade underlagskartor.
 Bild 5. Mappen med kopierna av valda kartbilder efter exporten.

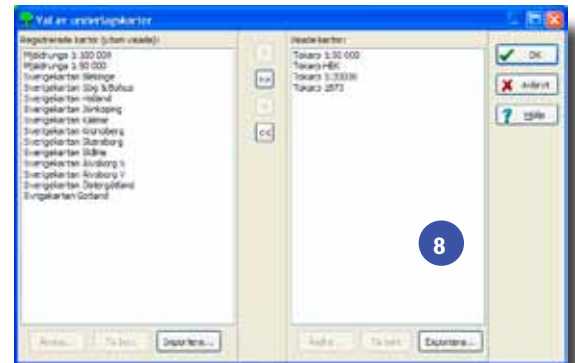
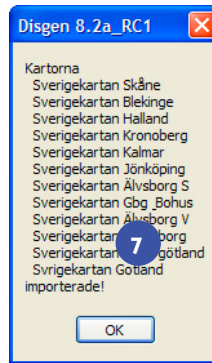
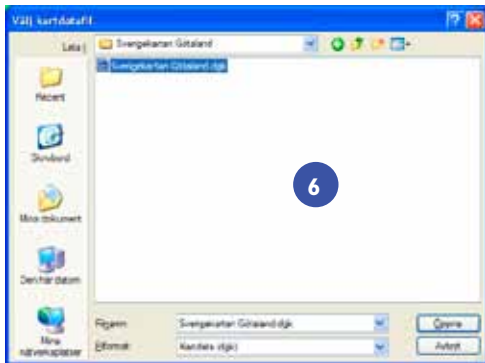

Bild 6. Markera kartdatafilen.

Bild 7. Kartpaketet flyttas in i din DgMap och kartdata fylls på.

Bild 8. När importen är klar syns underlagskartorna i dialogfönstrets vänstra lista.

➔ bilden (menyraden har nu ändrat lydelse efter valet av fixpunkt) [2 & 3].

Nu kommer kartbilden att flyttas till ett läge där de båda punkterna i karta och kartbild sammanfaller. Nålen byter etikett till P1. Det du nu gjorde motsvarar att släppa en känd ort från trädet i kartbilden.

På samma sätt upprepar du förloppet för fixpunkt 2. När detta är gjort har programmet vridit och skalat kartbilden och lagt den på "rätt" plats. Efterjusteringar kan behöva göras om man inte varit så

» *Nu kan du alltså lägga in en tomtkarta eller översikt av kyrkogård och liknande kartor.* «

noggrann med punktmarkeringarna.

Om du vill göra om operationerna kan du backa de olika momenten. Fixpunkterna raderar du med Radera-knappen till vänster i kartfönstret (eller med ett tryck på R-tangenten).

Har du två synkroniserade kartfönster på skärmen, kan du se grundkartan med sina underlagskartor i både Karta 1 och Karta 2. Med hjälp av hårkorset kan du då placera dina fixpunkter i Karta 1 utan att behöva släcka den hämtade, och eventuellt skymmande, kartbilden i denna.

Exportera underlagskartor

När du väljer att visa ett antal av dina registrerade underlagskartor i dialogen *Välj underlagskartor...* kan du exportera dessa visade underlagskartor med sina kartdata till en mapp som du själv väljer platsen för. Klicka på *Exportera ...* Välj plats för den undermapp

som kommer att skapas för kartpaketets innehåll. Det angivna namnet blir kartpaketets och kartmappens namn [4]. Till denna mapp kopieras de kartbilder som är valda som synliga och en datafil skapas också i mappen med kartpaketets namn

och filändelsen *.dgc* [5]. I denna datafil läggs de kartdata (filnamn, benämning, koordinater, lager och zoomintervall) som gäller för de kopierade kartbilderna. Du kan själv packa denna mapp med ett zip-program och skicka till en annan intresserad DISGEN-användare eller spara som en alternativ säkerhetskopia av dina underlagskartor.

Importera underlagskartor

För att få tillgång till ett zippat kartdatapaket, packar du först upp innehållet på lämplig plats (t.ex. i datamappens undermapp *DgTemp*). Därefter öppnar du dialogen *Välj underlagskartor ...* och klickar på knappen *Importera ...* Leta upp platsen för kartpaketets mapp, öppna denna och markera kartdatafilen vars namn slutar på *.dgc* [6]. När du trycker på *Öppna* kommer innehållet i kartpaketet att flyttas in i din datamapps undermapp *DgMap* och kartdata fylls på i filen *Maps.ini* [7]. När importen är klar ligger underlagskartorna färdiginstallerade och synliga i dialogfönstrets vänstra

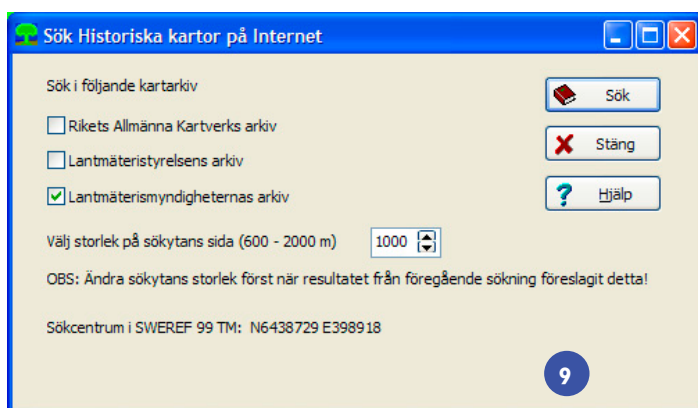

Bild 9. Välj kartarkiv att söka i.

Bild 10. Alla digitaliserade kartor för din ort visas.

lista [8]. Det enda du behöver göra för att se dem i kartan är att flytta över dem till den högra listan för Visade kartor och trycka på OK.

Importera Vägkartan

Från DIS hemsida, www.dis.se, kan du navigera till webbsidorna för DISGEN. Här hittar du mer information om hur du kan ladda ner fyra olika kartpaket med delar av Sverige-kartan i skala 1:1 000 000, även kallad Vägkartan. Denna karta kan fritt användas utan särskilt medgivande från Lantmäteriet. Innehållet i dessa kartpaket är ett antal överlappande länskartor i jpg-format som ger dig en bild över vägar, tätorter och vattendrag, som du inte annars kan se i DISGENS "nakna" grundkarta. Kartorna i dessa paket är alltså färdigpreparerade för användning i DISGEN och installeras enligt ovan beskrivna metod för import.

Sök historiska kartor

Genom att med musen markera valfri punkt i kartan, eller välja valfri ort i ort-

trädet, kan du med ett klick på höger musknapp i den visade menyn välja *Visa historiska kartor ...* En dialogruta visas, i vilken du kan välja i vilka kartarkiv du vill söka [9]. När du trycker på OK och din dator är uppkopplad till internet, kommer DISGEN att anropa Lantmäteriets webbsida för Historiska kartor och strax visa alla aktuella, skannade, historiska kartor och lantmäteriakter för orter i punktens eller ortens direkta omgivning [10]. Du kan nu titta på dessa och om du är intresserad också köpa ditt eget exemplar.

Sök församlingsinformation

Genom att markera en ort eller församling och klicka på höger musknapp kan du i den visade menyn välja *Sök församlingen i DISPOS ...* En dialogruta visas med församlingen, händelsen Gift och året 1850 ifyllt. När du trycker på OK, och din dator är uppkopplad mot internet, kommer DISGEN att anropa källportalen DISPOS med de angivna uppgifterna. I fönstret för DISPOS visas då information om församlingen ifråga.

Skicka in material till DIS Arkiv

Arkivet för släktforskmateriäl

Deponera ditt digitala släktforskningsmaterial. Syftet är att säkra att släktforskningsmaterial inte går förlorat. Vi vill även erbjuda tillgång för andra släktforskare med anknytning till materialet som överlätit.

När och på vilket sätt materialet får disponeras bestämmer givaren själv genom ett avtal med Dis. Dis har Datainspektionens tillstånd att hålla ett sådant register.

Skicka en säkerhetskopia från DISGEN eller en gedcom-fil till Dis Arkiv. När Dis Arkivs administratör mottagit materialet postar denne ett avtal för signering och retursändning.

DIS Arkiv c/o Kjell Weber
Källarbanken 11
423 46 TORSLANDA
E-post: dis_arkiv@dis.se